

II

(Muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

KANSAINVÄLISILLÄ SOPIMUKSILLA PERUSTETTUIJEN ELINTEN ANTAMAT SÄÄDÖKSET

Vain alkuperäiset UNECE:n tekstit ovat kansainvälisen julkisoikeuden mukaan sitovia. Tämän säännön asema ja voimaantulopäivä on hyvä tarkastaa UNECE:n asiakirjan TRANS/WP.29/343 viimeisimmästä versiosta. Asiakirja saatavana osoitteessa:

<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocsts.html>

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) sääntö nro 61 — Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat hyötyajoneuvojen hyväksyntää ohjaamon takaseinän etupuolella olevien ulkonevien osien suhteen

Sisältää kaiken voimassa olevan tekstin seuraaviin asti:

Täydennys nro 1 säännön alkuperäiseen versioon – Voimaantulopäivä: 10. lokakuuta 2006

SISÄLLYS

SÄÄNTÖ

1. Soveltamisala
2. Määritelmät
3. Hyväksynnän hakeminen
4. Hyväksyntä
5. Yleiset vaatimukset
6. Erityisvaatimukset
7. Ajoneuvotyyppin muutokset
8. Tuotannon vaatimustenmukaisuus
9. Seuraamukset vaatimustenmukaisuudesta poikkeavasta tuotannosta
10. Tuotannon lopettaminen
11. Hyväksyntätesteistä vastaavien teknisten tutkimuslaitosten sekä hallinnollisten yksiköiden nimet ja osoitteet

LIITTEET

- Liite 1 – Ilmoitus ajoneuvotyyppin hyväksynnän myöntämisestä, laajentamisesta, epäämisestä tai peruuttamisesta ulkonevien osien osalta taikka ajoneuvotyyppin tuotannon lopettamisesta säännön nro 61 mukaisesti
- Liite 2 – Hyväksyntämerkkien sijoittelu
- Liite 3 – Menetelmä H-pisteen ja todellisen selkänokajulman määrittämistä sekä näiden ja R-pisteen ja suunnitellun selkänokajulman välisen suhteen todentamista varten
- Liite 4 – Ulkonevien osien ja etäisyyksien mittaaminen

1. SOVELTAMISALA
- 1.1 Tätä sääntöä sovelletaan luokkiin ⁽¹⁾ N₁, N₂ ja N₃ kuuluvien hyötyajoneuvojen ulkoneviin osiin, jotka sijaitsevat jäljempänä esitettyssä määritelmässä tarkoitetulla ajoneuvon 'ulkopinnalla'.

Sääntöä ei sovelleta taustapeileihin eikä niiden varsiin eikä radioantennien ja taakkatelineiden kaltaisiin lisävarusteisiin.

- 1.2 Säännön tavoitteena on vähentää törmäystilanteissa ajoneuvon ulkopinnan kanssa kosketukseen joutuvalla henkilöllä aiheutuvien vammojen riskiä ja vakavuutta.

2. DEFINITIONS

Tässä säännössä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 2.1 'Ulkopinnalla' tarkoitetaan ajoneuvon ohjaamon takaseinän etupuolella olevaa osaa sellaisena kuin se määritellään 2.5 kohdassa, lukuun ottamatta itse takaseinää, ja mukaan luettuina muiden muassa etulokasuojat, etupuskuri ja etupyörät.
- 2.2 'Ajoneuvon hyväksynnällä' tarkoitetaan ajoneuvotyyppin hyväksyntää ajoneuvon ulkonevien osien osalta.
- 2.3 'Ajoneuvotyyppillä' tarkoitetaan moottoriajoneuvoja, jotka eivät eroa toisistaan ulkopinnan osalta.
- 2.4 'Ohjaamolla' tarkoitetaan sitä korin osaa, joka muodostaa kuljettajalle ja matkustajille tarkoitetun tilan, mukaan luettuina ovet.
- 2.5 'Ohjaamon takaseinällä' tarkoitetaan kuljettajalle ja matkustajille tarkoitetun tilan ulkopinnan taimmaista osaa. Jos ohjaamon takaseinän sijaintia ei ole mahdollista määritellä, sen katsotaan tässä säännössä olevan pystysuora poikittainen taso, joka sijaitsee 50 cm kuljettajan istuimen R-pisteen takana, kun istuin, jos se on säädettävä, on siirrettyä taimmaiseen ajoasentoonsa (ks. liite 3). Valmistaja voi kuitenkin tutkimuslaitoksen suostumuksella vaatia käytettäväksi muuta etäisyyttä, jos voidaan osoittaa, ettei 50 cm ole sopiva mitta kyseiselle ajoneuvolle. ⁽²⁾
- 2.6 'Vertailutasolla' tarkoitetaan joko vaakasuuntaista tasoa, joka kulkee etupyörien keskipisteen kautta, tai vaakasuuntaista tasoa, joka sijaitsee 50 cm:n korkeudella maasta, sen mukaan kumpi on alempi.
- 2.7 'Lattialinjalla' tarkoitetaan seuraavalla tavalla määritettyä linjaa:

Lattialinja määritetään siten, että määrittelemättömän korkuista pystysuuntaista kartiota, jonka sivun kulma pystytasoon nähden on 15°, liikutetaan kuormitetun ajoneuvon ulkopintaa pitkin niin, että se koskettaa korin ulkopintaa joka puolelta ja niin alhaalta kuin mahdollista. Lattialinja on näin saatujen kosketuspisteiden muodostama geometrinen viiva.

Lattialinjaa määritettäessä ei oteta huomioon pakoputkia, pyöriä, eikä alustaan liittyviä toiminnallisia mekaanisia osia kuten nostokorvakkeita, jousituksen kiinnitystä tai hinauslaitteen kiinnityskohdita. Pyöräkoteloiden oletetaan olevan täytettyjä niin, että ne muodostavat ympäröivän ulkopinnan kanssa yhtenäisen ja tasaisen pinnan. Etupuskuri on otettava huomioon lattialinjaa määritettäessä. Ajoneuvon tyyppin mukaan lattialinja voi sijoittua puskureiden ääripisteiden tasolle tai puskureiden alla olevien helmapeltien tasolle. Jos samanaikaisia kosketuskohtia on useampia kuin yksi, lattialinjan määrää niistä alin.

- 2.8 'Kaarevuussäteellä' tarkoitetaan sellaisen ympyrän kaaren sädettä, joka on lähinnä tarkasteltavan osan kaarevuutta.

⁽¹⁾ Ajoneuvojen rakennetta koskevan konsolidoidun päätöslauselman (R.E.3) liitteen 7 määritelmän mukaisesti (asiakirja TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2 sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna muutoksella Amend.4).

⁽²⁾ Tämän mahdollisuuden käyttäminen ei muuta tämän säännön soveltamisalaa.

3. HYVÄKSYNNÄN HAKEMINEN
- 3.1 Ajoneuvon valmistajan tai tämän asianmukaisesti valtuuttaman edustajan on tehtävä ulkonevia osia koskeva ajoneuvon tyyppihyväksyntähakemus.
- 3.2 Hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat kolmena kappaleena:
 - 3.2.1 valokuvat ajoneuvon etu- ja sivuosista,
 - 3.2.2 sellaiset piirustukset ulkopinnasta, jotka testauksesta vastaavan tutkimuslaitoksen mukaan ovat tarpeen 5 ja 6 kohdassa esitettyjen vaatimusten täyttymisen osoittamiseksi.
- 3.3 Hakijan on toimitettava tyyppihyväksyntätesteistä vastaavalle tutkimuslaitokselle
 - 3.3.1 hyväksyttävää ajoneuvotyyppiä edustava ajoneuvo tai ne ajoneuvon osat, jotka ovat välttämättömiä tässä direktiivissä vaadittujen tarkastusten ja testien suorittamiseksi,
 - 3.3.2 tietyt osat tai näytteet käytetyistä materiaaleista tutkimuslaitoksen pyynnöstä.
4. HYVÄKSYNTÄ
- 4.1 Jos tämän säännön mukaisesti hyväksyttäväksi toimitettu ajoneuvo vastaa tämän säännön 5 ja 6 kohdassa esitettyjä vaatimuksia, ajoneuvotyypille on annettava tyyppihyväksyntä.
- 4.2 Kullekin hyväksytylle tyyppille on annettava hyväksyntänumero. Hyväksyntänumeron kahdesta ensimmäisestä numerosta (tällä hetkellä 00, eli sääntö on alkuperäisessä muodossaan) käy ilmi muu-tossarja, joka sisältää ne sääntöön tehdyt tärkeät tekniset muutokset, jotka ovat hyväksynnän myöntämishetkellä viimeisimmät. Sama sopimuspuoli ei saa antaa samaa numeroa samalle ajoneu-votyypille, jolla on erilainen ulkopinta, eikä toiselle ajoneuvotyypille.
- 4.3 Tähän sääntöön perustuvasta ajoneuvotyypin hyväksynnästä tai sen epäamisestä on ilmoitettava tätä sääntöä soveltaville sopimuksen osapuolille tämän säännön liitteessä 1 olevan mallin mukaisella lomakkeella, jonka mukana ovat 3.2.1 ja 3.2.2 kohdassa tarkoitetut hakijan toimittamat valokuvat ja piirustukset enintään A4-kokoisina (210 × 297 mm) tai tähän kokoon taitettuina ja sopivassa mittakaavassa.
- 4.4 Jokaiseen tämän säännön perusteella hyväksytyyn ajoneuvotyyppiin on kiinnitettävä näkyvästi hyväksyntälomakkeessa määritellyn helppopääsyiseen paikkaan kansainvälinen hyväksyntämerkki, joka koostuu seuraavista osista:
 - 4.4.1 E-kirjain ja hyväksynnän myöntäneen maan tunnusnumero ⁽¹⁾ ympyrän sisällä,
 - 4.4.2 tämän säännön numero, R-kirjain, viiva ja hyväksyntänumero 4.4.1 kohdassa tarkoitetun ympyrän oikealla puolella.
- 4.5 Jos ajoneuvo on sellaisen ajoneuvotyypin mukainen, joka on hyväksytty sopimuksen liitteenä olevan yhden tai useamman muun säännön perusteella tämän säännön mukaisesti hyväksynnän myöntäneessä maassa, 4.4.1 kohdassa määriteltyä symbolia ei tarvitse toistaa. Tällöin säännön ja hyväksynnän numerot sekä kaikkien muiden hyväksynnän perusteina (tämän säännön perusteella hyväksynnän myöntäneessä maassa) olevien sääntöjen lisäsymbolit on sijoitettava pystysarakkeisiin 4.4.1 kohdassa määritellyn symbolin oikealle puolelle.

⁽¹⁾ Saksa 1, Ranska 2, Italia 3, Alankomaat 4, Ruotsi 5, Belgia 6, Unkari 7, Tšekki 8, Espanja 9, Serbia ja Montenegro 10, Yhdistynyt kuningaskunta 11, Itävalta 12, Luxemburg 13, Sveitsi 14, 15 (antamatta), Norja 16, Suomi 17, Tanska 18, Romania 19, Puola 20, Portugali 21, Venäjän federaatio 22, Kreikka 23, Irlanti 24, Kroatia 25, Slovenia 26, Slovakia 27, Valko-Venäjä 28, Viro 29, 30 (antamatta), Bosnia ja Hertsegovina 31, Latvia 32, 33 (antamatta), Bulgaria 34, 35 (antamatta), Liettua 36, Turkki 37, 38 (antamatta), Azerbaidžan 39, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia 40, 41 (antamatta), Euroopan yhteisö (hyväksynnät myöntävät jäsenvaltiot käyttäen omia ECE-tunnuksiaan) 42, Japani 43, 44 (antamatta), Australia 45, Ukraina 46, Etelä-Afrikka 47, Uusi-Seelanti 48, Kypros 49, Malta 50, Korean tasavalta 51, Malesia 52 ja Thaimaa 53. Tätä seuraavia numeroita annetaan muille maille aikajärjestyksessä sitä mukaa kuin ne ratifioivat moottoriajoneuvojen varusteiden ja osien hyväksymisehtojen yhdenmukaistamista ja hyväksymisien vasta-vuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen tai liittyvät siihen, ja Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri ilmoittaa näin annetuista numeroista sopimuksen sopimuspuolille.

- 4.6 Hyväksyntämerkin ja lisätunnuksen on oltava helposti luettavissa ja pysyviä.
- 4.7 Hyväksyntämerkki on sijoitettava valmistajan kiinnittämään ajoneuvon tyyppikilpeen tai lähelle sitä.
- 4.8 Tämän säännön liitteessä 2 annetaan esimerkkejä hyväksyntämerkeistä.
5. YLEISET VAATIMUKSET
- 5.1 Tämän säännön säännöksiä ei sovelleta niihin ajoneuvon ulkopinnan osiin, jotka ajoneuvon ollessa kuormaamaton ja ovien, ikkunoiden ja luukkujen ollessa suljettuna sijaitsevat
- 5.1.1 sen vyöhykkeen ulkopuolella, jota rajaa ylhäällä vaakasuuntainen taso 2,00 metrin korkeudella maan pinnasta ja alhaalla valmistajan valinnan mukaan joko 2.6 kohdassa määritetty vertailutaso tai 2.7 kohdassa määritetty lattialinja, tai
- 5.1.2 niin, että halkaisijaltaan 100 mm:n suuruinen pallo ei kosketa niitä ajoneuvon ollessa liikkumattomana.
- 5.1.3 Kun vyöhykkeen alarajana on vertailutaso, huomioon otetaan vain ne ajoneuvon osat, jotka sijaitsevat seuraavien kahden pystytason väliin: ajoneuvon ulkopintaa koskettava taso ja sen kanssa samansuuntainen toinen taso, joka sijaitsee 80 mm:n etäisyydellä ensin mainitusta tasosta ajoneuvon sisäosia kohti.
- 5.2 Ajoneuvon ulkopinnalla ei saa olla sellaisia esiin työntyviä osia, jotka voivat tarttua jalankulkijoihin, polkupyöräilijöihin tai moottoripyöräilijöihin.
- 5.3 Missään 6 kohdassa tarkoitetuista osista ei saa olla pistäviä tai leikkaavia ulkonevia osia tai muodoltaan, mitoiltaan, suunnaltaan tai kovuudeltaan sellaisia ulkonevia osia, jotka voivat lisätä ruumiillisten vammojen vaaraa tai vakavuutta, kun ajoneuvon ulkopinta osuu ihmiseen tai koskettaa ihmistä törmäyksen yhteydessä.
- 5.4 Ulkopinnalta ulkoneville osille, joiden Shore A -kovuus on enintään 60, sallitaan 6 kohdassa määrättyjä arvoja pienempi kaarevuussäde.
6. ERITYISVAATIMUKSET
- 6.1 Koristeet, kaupalliset tunnuksot, kaupallisten merkintöjen kirjaimet ja numerot
- 6.1.1 Koristeiden, kaupallisten tunnusten sekä kaupallisten merkintöjen kirjaimien ja numeroiden kaarevuussäteiden on oltava 2,5 mm. Tätä vaatimusta ei sovelleta edellä tarkoitettuihin osiin, joiden ulkonema on pienempi kuin 5 mm, mutta tällaisten osien ulospäin suuntautuvien särmien on oltava pyöristettyjä.
- 6.1.2 Koristeiden, kaupallisten tunnusten sekä kaupallisten merkintöjen kirjaimien ja numeroiden, jotka ulkonevat yli 10 mm ympäröivästä pinnasta, on painuttava sisään, irrottava tai taiputtava, kun niiden ulkonevimpaan kohtaan kohdistuu 10 daN:n suuruinen voima mistä suunnasta tahansa tasossa, joka on likimain sen pinnan suuntainen, jolle osat on kiinnitetty.
- Testauksessa käytettävä 10 daN:n voima on tuotettava tasapaisella painimella, jonka läpimitta on enintään 50 mm. Jos tämä ei ole mahdollista, on käytettävä muuta vastaavaa menetelmää. Kun koristeet ovat painuneet sisään, irronneet tai taipuneet, jäljelle jääneet ulkonevat osat eivät saa työntyä esiin enempää kuin 10 mm, eikä niissä saa olla pistäviä, teräviä tai leikkaavia reunoja.
- 6.2 Ajovalaisimien lipat ja kehykset
- 6.2.1 Ajovalaisimien yhteydessä sallitaan ulkonevat lipat ja kehykset, jos niiden ulkonema on enintään 30 mm ajovalon ulkoiseen läpinäkyvään pintaan nähden ja jos niiden kaarevuussäde on kauttaaltaan vähintään 2,5 mm.
- 6.2.2 Sisäänvedettävien ajovalaisimien on täytettävä 6.2.1 kohdan vaatimukset sekä käyttöasennossaan että sisäänvedettyinä.

- 6.2.3 Edellä olevan 6.2.1 kohdan vaatimuksia ei sovelleta koriin upotettuihin ajovalaisimiin tai ajovalaisimiin, joiden yli kori ulottuu, jos kori on 5.2 kohdan vaatimusten mukainen.
- 6.3 Säleiköt
- Säleikköjen osien kaarevuussäteen on oltava
- vähintään 2,5 mm, jos vierekkäisten osien välinen etäisyys on suurempi kuin 40 mm,
 - vähintään 1 mm, jos osien välinen etäisyys on 25–40 mm,
 - vähintään 0,5 mm, jos osien välinen etäisyys on pienempi kuin 25 mm.
- 6.4 Tuulilasin ja ajovalaisimien puhdistuslaitteet
- 6.4.1 Puhdistuslaitteiden on oltava sellaisia, että pyyhinvarren pidin on sijoitettu suojakoteloon, jonka kaarevuussäde on vähintään 2,5 mm ja pinta-ala vähintään 150 mm² mitattuna enintään 6,5 mm:n etäisyydellä ulkonevimmasta pisteestä sijaitsevan leikkauksen projektiosta.
- 6.4.2 Tuulilasinpesimen ja ajovalaisimien pesulaitteen suuttimien kaarevuussäteen on oltava vähintään 2,5 mm. Jos osien ulkonema on pienempi kuin 5 mm, niiden ulospäin suuntautuvien reunojen on oltava pyöristettyjä.
- 6.5 Suojalaitteet (puskurit)
- 6.5.1 Etusuojalaitteiden päiden on oltava taivutettuna korin ulkopintaa kohden.
- 6.5.2 Etusuojalaitteiden osien on oltava rakenteeltaan sellaisia, että niiden kaikkien ulospäin suuntautuvien jäykkien pintojen kaarevuussäde on vähintään 5 mm.
- 6.5.3 Vetokoukkujen ja vinttureiden kaltaiset varusteet eivät saa työntyä ulommaksi kuin puskurien uloin kohta. Vintturit voivat kuitenkin työntyä puskurien ulointa kohtaa ulommaksi, jos ne ovat peitettyinä asianmukaisella suojauskella, jonka kaarevuussäde on vähintään 2,5 mm, silloin kun niitä ei käytetä.
- 6.5.4 Edellä olevan 6.5.2 kohdan vaatimusta ei sovelleta sellaisiin puskurin osiin tai puskuriin kiinnitettyihin tai upotettuihin osiin, joiden ulkonema on pienempi kuin 5 mm. Sellaisten laitteiden, joiden ulkonema on alle 5 mm, reunojen on oltava pyöristettyjä. Puskuriin asennettujen, tämän säännön muissa kohdissa tarkoitettujen laitteiden osalta sovelletaan niihin liittyviä tässä säännössä mainittuja erityisiä vaatimuksia.
- 6.6 Ovien, tavaratilojen, konepeltien, ikkunoiden ja luukkujen kahvat, saranat ja painikkeet sekä tarttumiskahvat
- 6.6.1 Edellä mainittujen osien suurimmat sallitut ulkonemat ovat seuraavat: painikkeet 30 mm, tarttumiskahvat ja konepellin kiinnikkeet 70 mm ja muut osat 50 mm. Näiden osien kaarevuussäteen on oltava vähintään 2,5 mm.
- 6.6.2 Sivuovien sellaisten kahvojen, joita käytetään kiertämällä, on täytettävä toinen seuraavista vaatimuksista:
- 6.6.2.1 Jos kahva kiertyy oven tason suuntaisesti, kahvan avoimen pään on osoitettava taaksepäin. Kahvan avoimen pään on oltava taivutettu oven tasoa kohden ja oltava suojaavan reunuksen sisällä tai ovelle ovelle olevassa syvennyksessä.
- 6.6.2.2 Kahvojen, jotka kääntyvät muuhun suuntaan kuin oven tason suuntaisesti, on suljetussa asennossa oltava suojaavan reunuksen sisällä tai ovelle ovelle olevassa syvennyksessä. Kahvan avoimen pää on oltava suunnattuna taakse- tai alaspäin.

Kahvat, jotka eivät täytä jälkimmäistä vaatimusta, voidaan kuitenkin hyväksyä, jos

- niissä on erillinen palautusmekanismi,
- niiden ulkonema voi olla enintään 15 mm, jos palautusmekanismi ei toimi,
- niiden kaarevuussäde tällaisessa avatussa asennossa on vähintään 2,5 mm (tätä ei vaadita, jos äärimmilleen avatussa asennossa ulkonema on alle 5 mm, jolloin ulospäin suunnattujen osien kulmien on oltava pyöristettyjä),
- niiden päätypinta-ala on vähintään 150 mm² mitattuna enintään 6,5 mm:n etäisyydeltä etnen ulkonevasta pisteestä.

6.7 Astinlaudat ja portaat

Astinlautojen ja portaiden reunojen on oltava pyöristettyjä.

6.8 Sivuilla olevat viiman- ja sateenohjaimet sekä ikkunoiden likaantumista ehkäisevät viimanohjaimet

Ulospäin suunnattavissa olevien reunojen kaarevuussäteen on oltava vähintään 1 mm.

6.9 Metallilevyreunat

Metallilevyreunat sallitaan, jos reunat on taivutettu koria kohti siten, ettei halkaisijaltaan 100 mm:n suuruisen pallo kosketa niihin tai jos ne on varustettu suojuksella, jonka kaarevuussäde on vähintään 2,5 mm.

6.10 Pyörien mutterit, pölykapselit ja suojalaitteet

6.10.1 Pyörien muttereissa, pölykapselissa ja suojalaitteissa ei saa olla evämäisiä ulkonemia.

6.10.2 Kun ajoneuvo kulkee suoraan, renkaita lukuun ottamatta mikään pyörien akselin kautta vaakatasossa kulkevan linjan yläpuolella sijaitseva pyörän osa ei saa vaakatasossa ulottua pyörän yläpuolella sijaitsevan helmapellin reunan ulkopuolelle. Jos ajoneuvon toiminnalliset vaatimukset niin vaativat, pyörän ja navan muttereita peittävät suojalaitteet saavat kuitenkin vaakatasossa ulottua tämän reunan ulkopuolelle, jos niiden ulkonevan osan pinnan kaarevuussäde on vähintään 5 mm ja ulkonema ulottuu helmapellin ulkopuolelle enintään 30 mm.

6.10.3 Jos mutterit ja pultit ulottuvat renkaan ulkopinnan tason ulkopuolelle (renkaiden osa, joka sijaitsee pyörän akselin kautta kulkevan vaakataso yläpuolella), on käytettävä 6.10.2 kohdan mukaisia suojalaitteita.

6.11 Nostokorvakkeet ja pakoputket

6.11.1 Pakoputket ja mahdolliset nostokorvakkeet saavat ulottua enintään 10 mm lattialinjan pystyprojektion tai vertailutaso ja ajoneuvon ulkopinnan risteyskohdan pystyprojektion ulkopuolelle.

6.11.2 Poiketen tästä vaatimuksesta pakoputki saa ulottua yli 10 mm edellä määritellyn lattialinjan ulkopuolelle, jos sen pään reunat on pyöristetty niin, että kaarevuussäde on vähintään 2,5 mm.

7. AJONEUVOTYYPIN MUUTOS

7.1 Ajoneuvotyyppiin mahdollisesti tehtävistä muutoksista on ilmoitettava hallinnolliselle yksikölle, joka on hyväksynyt kyseisen ajoneuvotyyppin. Hallinnollinen yksikkö voi tämän jälkeen

7.1.1 katsoa, ettei tehdyillä muutoksilla todennäköisesti ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ja että ajoneuvo täyttää joka tapauksessa edelleen vaatimukset, tai

7.1.2 vaatia testien suorittamisesta vastaavalta tekniseltä tutkimuslaitokselta uuden testauselosteen.

7.2 Hyväksynnän myöntämisestä tai epäämisestä ja tehdyistä muutoksista on ilmoitettava 4.3 kohdassa määritellyn menettelyn mukaisesti tätä sääntöä soveltaville sopimuspuolille.

8. TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUS
- 8.1 Jokaisen ajoneuvon, jossa on tämän säännön mukainen hyväksyntämerkki, on vastattava hyväksytyä ajoneuvotyyppiä ulkonevien osien osalta.
- 8.2 Edellä 8.1 kohdassa tarkoitettujen vaatimustenmukaisuuden todentamiseksi on tehtävä riittävä määrä pistokokeita sarjavalmisteisille ajoneuvoille, jotka on varustettu tämän säännön mukaisella hyväksyntämerkillä.
9. SEURAAMUKSET VAATIMUSTENMUKAISUUDESTA POIKKEAVASTA TUOTANNOSTA
- 9.1 Ajoneuvotyyppiä tämän säännön perusteella myönnetty hyväksyntä voidaan peruuttaa, jos edellä olevan 6 kohdan vaatimukset eivät täyty tai jos ajoneuvo ei läpäise 3 kohdassa tarkoitettua testiä.
- 9.2 Jos tätä sääntöä soveltava sopimuksen osapuoli peruuttaa aiemmin myöntämänsä hyväksynnän, sen on viipymättä ilmoitettava tästä muille tätä sääntöä soveltaville sopimuspuolille lähettämällä hyväksyntälomakkeen jäljennöksen, jonka lopussa on allekirjoitettuna ja päivättyinä ja suuraakkosin merkintä "HYVÄKSYNTÄ PERUUTETTU".
10. TUOTANNON LOPETTAMINEN
- Jos hyväksynnän haltija kokonaan lopettaa tämän säännön perusteella hyväksytyin ajoneuvotyyppien valmistamisen, hyväksynnän haltijan on ilmoitettava tästä hyväksynnän myöntäneelle viranomaiselle. Kun kyseinen viranomaisella saa asiaa koskevan ilmoituksen, sen on ilmoitettava tästä muille sääntöä soveltaville sopimuksen sopimuspuolille lähettämällä hyväksyntälomakkeen jäljennös, jonka lopussa on allekirjoitettuna ja päivättyinä suuraakkosin merkintä "TUOTANTO LOPETETTU".
11. HYVÄKSYNTÄTESTIEN SUORITTAMISESTA VASTAAVIEN TEKNISTEN TARKASTUSLAITOSTEN JA HALLINNOLLISTEN YKSIKÖIDEN NIMET JA OSOITTEET
- Tätä sääntöä soveltavien sopimuksen sopimuspuolten on ilmoitettava Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristölle hyväksyntätestien suorittamisesta vastaavien teknisten tutkimuslaitosten sekä niiden hallinnollisten yksiköiden nimet ja osoitteet, jotka myöntävät hyväksynnät ja joille on toimitettava lomakkeet todistukseksi muissa maissa myönnetystä hyväksynnästä taikka hyväksynnän epämisestä tai peruuttamisesta.
-

LIITE 1

ILMOITUS

(enimmäiskoko: A4 (210 × 297 mm))

Myöntäjä: Viranomaisen nimi:

.....

.....

.....

Ilmoitus ajoneuvotyypin ⁽²⁾: HYVÄKSYNNÄN MYÖNTÄMISESTÄ
 HYVÄKSYNNÄN EPÄÄMISESTÄ
 HYVÄKSYNNÄN LAAJENTAMISESTA
 HYVÄKSYNNÄN PERUUTTAMISESTA
 TUOTANNON LOPETTAMISESTA

ulkonevien osien osalta säännön nro 61 mukaisesti

Hyväksyntänumero

1. Ajoneuvon kaupp nimi tai tavaramerkki:
2. Ajoneuvon tyyppi:
3. Valmistajan nimi ja osoite:
4. Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite:
5. Päivä, jona ajoneuvo toimitettiin hyväksyttäväksi:
6. Hyväksyntätestien suorittamisesta vastaava tekninen tutkimuslaitos:
7. Tutkimuslaitoksen antaman testaussesteen päiväys:
8. Tutkimuslaitoksen antaman testaussesteen numero:
9. Tyyppihyväksyntä myönnetty/evätty ⁽²⁾:
10. Hyväksyntämerkin sijainti ajoneuvossa:
11. Tarvittaessa ohjaamon takaseinän sijainti kuljettajan istuimen R-pisteen suhteen (ks. 2.5 kohta):
12. Kohdassa 5.1.1 tarkoitetun vyöhykkeen alaraja:
vertailutaso/lattialinja ⁽²⁾
13. Paikka:
14. Päiväys:
15. Allekirjoitus:
16. Tämän ilmoituksen liitteenä on valokuvia, jotka esittävät takaseinän etupuolella olevia ohjaamon etu-, taka- ja sivuosia ja joissa on edellä esitetty hyväksyntämerkki.

⁽¹⁾ Hyväksynnän myöntäneen/laajentaneen/evänneen/peruuttaneen maan tunnusnumero.

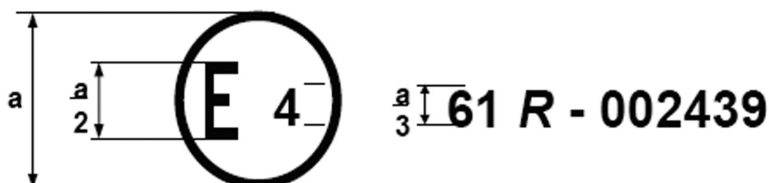
⁽²⁾ Tarpeeton yliviivataan.

LIITE 2

HYVÄKSYNTÄMERKIN SJOITTELU

MALLI A

(Ks. tämän säännön 4.4 kohta)

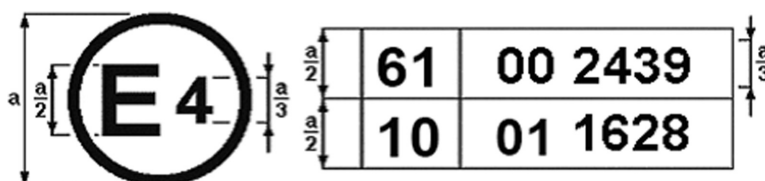

a = 8 mm min.

Edellä esitetty hyötyajoneuvon kiinnitetty hyväksyntämerkki osoittaa, että kyseinen ajoneuvotyyppi on ulkonevien osien suhteen hyväksytty Alankomaissa (E 4) säännön nro 61 nojalla, ja sen hyväksyntänumero on 002439. Hyväksyntänumero ilmaisee, että hyväksyntä on myönnetty säännön nro 61 vaatimusten mukaisesti säännön ollessa alkuperäisessä muodossaan.

MALLI B

(Ks. tämän säännön 4.5 kohta)

a = 8 mm min.

Edellä esitetty hyötyajoneuvon kiinnitetty tyyppihyväksyntämerkki osoittaa, että kyseinen ajoneuvotyyppi on hyväksytty Alankomaissa (E 4) sääntöjen nro 61 ja nro 10 (*) mukaisesti. Hyväksyntänumerot osoittavat, että hyväksyntien myöntämishetkellä sääntöön nro 61 ei ollut tehty muutoksia ja että sääntö nro 10 sisälsi muutossarjan 01.

(*) Tämä numero annetaan ainoastaan esimerkkinä.

LIITE 3

Menettely H-pisteen ja istuimen todellisen selkänöjakulman sekä näiden ja R-pisteen ja suunnitellun selkänöjakulman välisen suhteen määrittämistä varten**1. MÄÄRITELMÄT**

- 1.1 'H-pisteellä' tarkoitetaan ajoneuvon matkustajatilassa istuvan henkilön sijainnin osoittavaa pistettä, joka on ihmiskehoa edustavan testinukan jalka- ja ylävartalo-osan välisen teoreettisen rotaatioakselin ja pituussuuntaisen pystytason leikkauspiste. Testinukke kuvaillaan jäljempänä 3 kohdassa.
- 1.2 'R-pisteellä' eli 'istuimen vertailupisteellä' tarkoitetaan valmistajan määrittämää vertailupistettä,
 - 1.2.1 jolla on ajoneuvon rakenteeseen nähden määritellyt koordinaatit,
 - 1.2.2 joka vastaa ylävartalo- ja jalkaosan välisen rotaatiopisteen (H-piste) teoreettista paikkaa tavanomaisessa alimmassa tai taimmaisessa ajo- tai käyttöasennossa, jonka valmistaja on määritellyt kutakin istuinpaikkaa varten.
- 1.3 'Selkänöjakulmalla' tarkoitetaan istuimen selkänöjan kallistusta pystyasentoon nähden.
- 1.4 'Todellisella selkänöjakulmalla', tarkoitetaan H-pisteen kautta kulkevan pystysuoran ja 3 kohdassa kuvaillun ihmiskehoa edustavan testinukan ylävartalinjan välistä kulmaa.
- 1.5 'Suunnitellulla selkänöjakulmalla' tarkoitetaan valmistajan määrittelemää kulmaa, joka
 - 1.5.1 määrittää selkänöjakulman ajoneuvon valmistajan kullekin istuinpaikalle ilmoittamassa alimmassa ja takimmaisessa tavanomaisessa ajo- tai käyttöasennossa,
 - 1.5.2 on pystysuunnan ja ylävartalinjan välinen kulma R-pisteessä,
 - 1.5.3 vastaa teoriassa todellista selkänöjakulmaa.

2. H-PISTEIDEN JA TODELLISTEN SELKÄNOJAKULMIEN MÄÄRITTÄMINEN

- 2.1 H-piste ja todellinen selkänöjakulma on määritettävä jokaiselle ajoneuvon valmistajan ilmoittamalle istuinpaikalle. Jos saman istuinrivin kaikki istuimet voidaan katsoa samanlaisiksi (penkki-istuimet, identtiset istuimet, jne.), riittää yhden H-pisteen ja yhden todellisen selkänöjakulman määrittäminen istuinriviä kohden. Tällöin 3 kohdassa tarkoitettu testinukke asetetaan koko riviä edustavalle paikalle. Tämän istumapaikan on oltava
 - 2.1.1 etumaisella rivillä kuljettajan istuin,
 - 2.1.2 takarivillä tai -riveillä reunimmaisena sijaitseva istumapaikka.
- 2.2 H-pistettä ja todellista selkänöjakulmaa määritettäessä istuin on asetettava ajoneuvon valmistajan tarkoittamaan alimpaan ja takimmaiseen tavanomaiseen ajo- tai käyttöasentoon. Jos istuimen selkänöjan kaltevuutta voidaan säätää, selkänöja on lukittava valmistajan ohjeiden mukaisesti, tai tällaisten ohjeiden puuttuessa siten, että todellinen selkänöjakulma on mahdollisimman lähellä 25:tä astetta pystysuoraan nähden.

3. TESTINUKEN KUVAUS

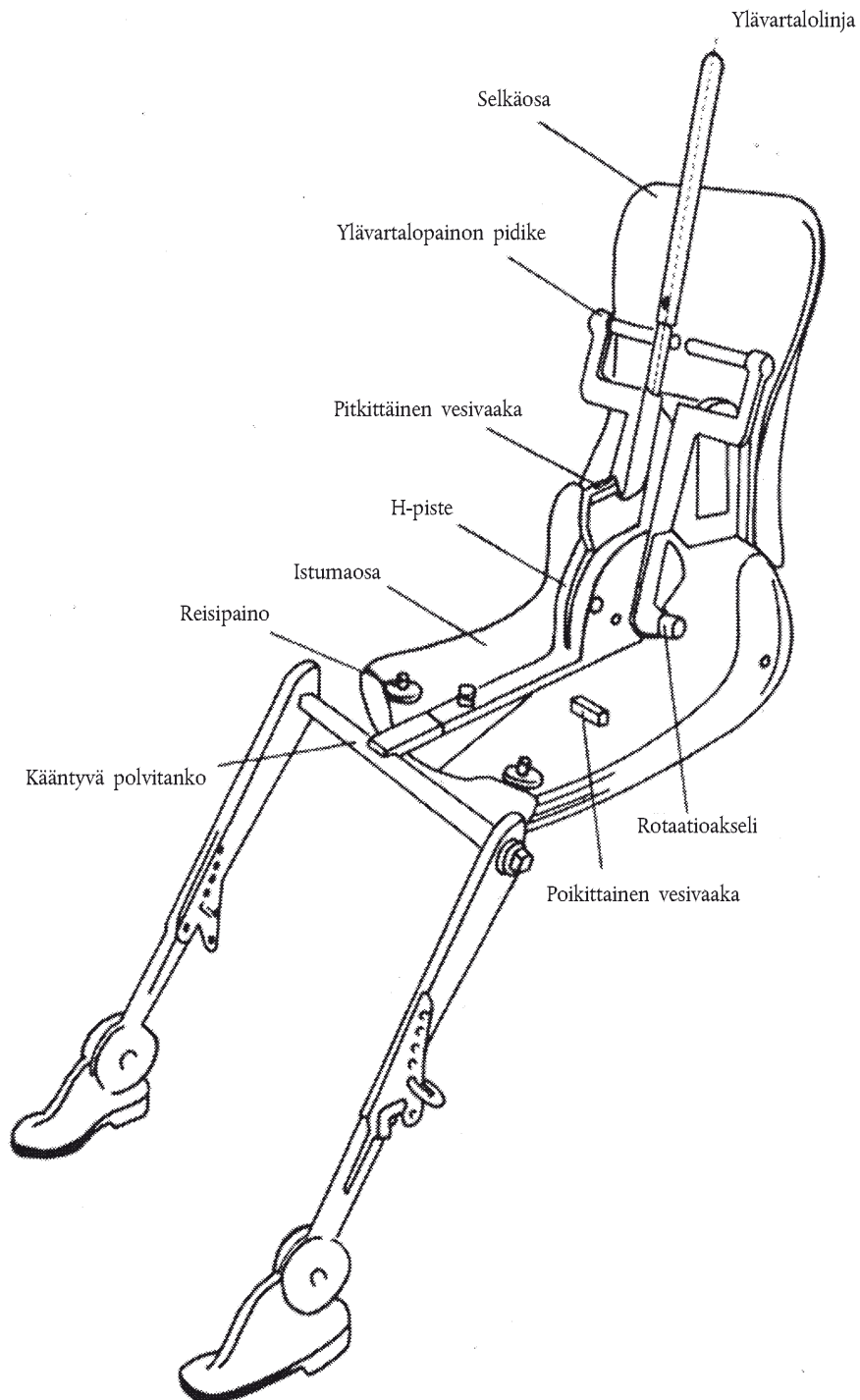
- 3.1 Määrityksessä on käytettävä kolmiulotteista testinukkea, joka vastaa massaltaan ja muodoltaan keskimittaista aikuista mieshenkilöä. Tällainen testinukke esitetään jäljempänä kuvissa 1 ja 2.
- 3.2 Testinukan kokoonpanon on oltava seuraava:
 - 3.2.1 kaksi osaa, joista toinen jäljittelee ihmisen ylävartaloa ja toinen istumaosaa ja jotka on nivelöity toisiinsa ylävartalon ja reisiosan välistä rotaatioakselia myöten. Tämän akselin ja testinukan sivun leikkauspiste on nuken H-piste.
 - 3.2.2 kaksi sääriä jäljittelevää osaa, jotka on nivelöity istumaosaan, sekä
 - 3.2.3 kaksi jalkateriä jäljittelevää osaa, jotka on liitetty sääriösiin nilkkoja edustavilla nivelillä.
 - 3.2.4 Lisäksi istumaosassa on oltava vesivaaka, jolla voidaan tarkastaa suoruus poikittaissuunnassa.
- 3.3 Kehon osia vastaavat painot on asetettava osien painopisteisiin siten, että nuken kokonaismassa on noin 75,6 kg. Painojen massat esitetään tämän liitteen lisäyksen kuvassa 2 olevassa taulukossa.

- 3.4 Testinukan ylävartololinjaksi otetaan jalkaosan ja lantion välisen nivelen ja niskan ja rintaosan välisen teoreettisen nivelen kautta kulkeva suora (katso tämän liitteen lisäyksen kuva 1).
4. NUKEN ASETTAMINEN
- Kolmiulotteinen testinukke on asetettava paikalleen seuraavasti:
- 4.1 Ajoneuvon on oltava vaakatasossa ja istuinten säädettyinä 2.2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 4.2 Testattava istuin on peitettävä kankaalla nuken paikalleen asettamisen helpottamiseksi.
- 4.3 Nukke on asetettava istuimelle siten, että sen rotaatioakseli on kohtisuorassa ajoneuvon pitkittäistä symmetriatasoa vastaan.
- 4.4 Nuken jalkaterät on asetettava seuraavasti:
- 4.4.1 etuistuimilla siten, että sivuttaista suoruutta osoittava vesivaaka nuken istumaosassa näyttää vaakasuoraa;
- 4.4.2 takaistuimilla mahdollisimman pitkälle eteen siten, että ne koskettavat etuistuimeen. Jos jalkaterät koskettavat tällöin lattiaa eri korkeuksilla olevissa kohdissa, on ensiksi etuistuinta koskettava jalkaterä otettava vertailupisteeksi ja asetettava toinen jalka siten, että nuken istumaosassa sivuttaista suoruutta mittaava vesivaaka näyttää vaakasuoraa.
- 4.4.3 Jos H-piste määritetään keskimmaiselle istuimelle, jalkaterät on asetettava keskitunnelin molemmin puolin.
- 4.5 Asetetaan sääripainot paikalleen ja säädetään nuken istumaosan poikittaista suoruutta osoittava vesivaaka uudelleen vaakasuoraan, minkä jälkeen nuken istumaosaan asetetaan painot.
- 4.6 Nukkea siirretään pois päin selkänöjasta polvitankoa käyttäen ja nuken selkää taitetaan eteenpäin. Nukke asetetaan uudelleen paikoilleen työntämällä sitä taaksepäin istuimella niin pitkälle kuin se menee, minkä jälkeen nuken ylävartalo asetetaan jälleen istuimen selkänöjaa vasten.
- 4.7 Nukkeen kohdistetaan kahdesti vaakasuuntainen voima, jonka suuruus on noin 10 ± 1 daN. Voiman suunta ja vaikutuspiste esitetään mustalla nuolella kuvassa 2.
- 4.8 Istumaosan painot asetetaan oikealle ja vasemmalle, jonka jälkeen ylävartalon painot asetetaan paikalleen. Nuken sivuttaisen vesivaa'an on oltava vaakasuorassa.
- 4.9 Nuken selkää taitetaan eteenpäin niin, että sivuttainen vesivaaka pysyy vaakasuorassa, kunnes ylävartalon painot ovat H-pisteen yläpuolella, jotta kitka istuimen selkänöjaa vasten vältetään.
- 4.10 Asetuksen lopuksi nuken selkä taitetaan varovasti takaisin selkänöjaa vasten. Sivuttaisen vesivaa'an on oltava vaakasuorassa. Jos näin ei ole, edellä kuvailtu menettely on toistettava.
5. TULOKSET
- 5.1 Kun testinukke on asetettu 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla, nuken H-piste ja ylävartololinjan kallistuskulma katsotaan tarkasteltavan istuimen H-pisteeksi ja todelliseksi selkänöjakulmaksi.
- 5.2 H-pisteen koordinaatit kolmen keskenään kohtisuoran tason suhteen sekä todellinen selkänöjakulma mitataan, ja niitä verrataan ajoneuvon valmistajan ilmoittamiin tietoihin.
6. R- JA H-PISTEIDEN SUHTEELLISEN SIJAINNIN SEKÄ SUUNNITELLUN SELKÄNÖJAKULMAN JA TODELLISEN SELKÄNÖJAKULMAN VÄLISEN SUHTEEN MÄÄRITTÄMINEN
- 6.1 H-pistettä ja todellista selkänöjakulmaa koskevien 5.2 kohdan mukaisten mittausten tuloksia on verrattava ajoneuvon valmistajan ilmoittamiin R-pisteen koordinaatteihin ja suunniteltuun selkänöjakulmaan.
- 6.2 R-pisteen ja H-pisteen keskinäistä sijaintia sekä suunnitellun selkänöjakulman ja todellisen selkänöjakulman välistä suhdetta on pidettävä hyväksyttävänä kyseisessä istuinpaikassa, jos koordinaattiansa avulla määriteltä H-piste sijaitsee sellaisen neliön sisällä, jonka sivujen pituus on 50 mm ja jonka lävistäjät leikkaavat R-pisteessä, ja jos todellinen selkänöjakulma poikkeaa enintään 5° suunnitellusta selkänöjakulmasta.
- 6.2.1 Jos nämä edellytykset täyttyvät, testissä on käytettävä R-pistettä ja suunniteltua selkänöjakulmaa, ja nukke on tarvittaessa sijoitettava siten, että H-piste yhtyy R-pisteeseen ja todellinen selkänöjakulma on sama kuin suunniteltu selkänöjakulma.

- 6.3 Jos H-piste tai todellinen selkänojakuulma ei täytä 6.2 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia, H-piste ja todellinen selkänojakuulma on määritettävä vielä kahdesti (kaikkiaan kolme kertaa). Jos tulokset kahdella kerralla kolmesta täyttävät vaatimukset, testitulosta on pidettävä hyväksyttävänä.
- 6.4 Ellei ainakin kahdella kerralla kolmesta saada 6.2 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia täyttäviä tuloksia, testin tulosta ei katsota hyväksyttäväksi.
- 6.5 Jos saadaan 6.4 kohdassa tarkoitettu tulos tai jos vertailua ei voida tehdä, koska ajoneuvon valmistaja ei ole toimittanut tietoja R-pisteen sijainnista tai suunnittelusta selkänojakuulmasta, voidaan käyttää kolmen määrittämisen keskiarvoja ja soveltaa niitä kaikissa tapauksissa, kun tässä säännössä viitataan R-pisteeseen tai suunniteltuun selkänojakuulmaan.
-

Lisäys

KOLMIULOTTEINEN TESTINUKKE

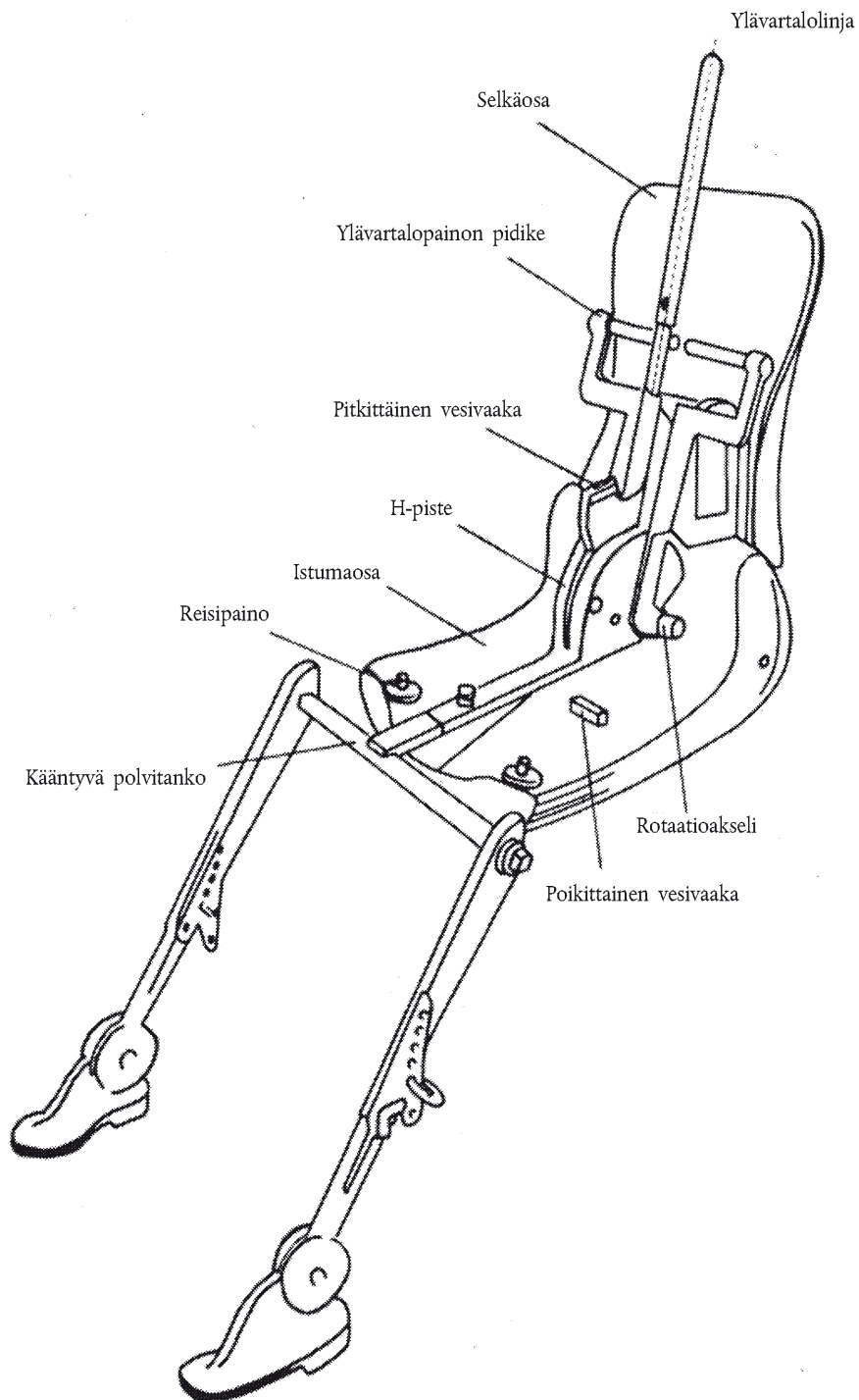
Kuva 1

TESTINUKEN MITAT JA MASSAT

Testinukun massa

	kg
Ylävartaloa ja istumaosaa simuloivat osat	16,6
Ylävartalon massa	31,2
Istumaosan massa	7,8
Reisiosan massa	6,8
Sääriosan massa	13,2
Yhteensä	75,6

Kuva 2

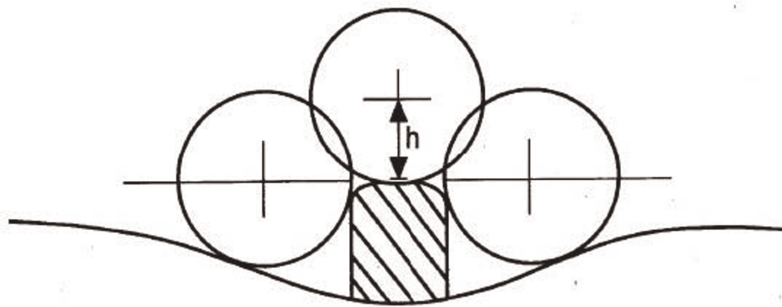

LIITE 4

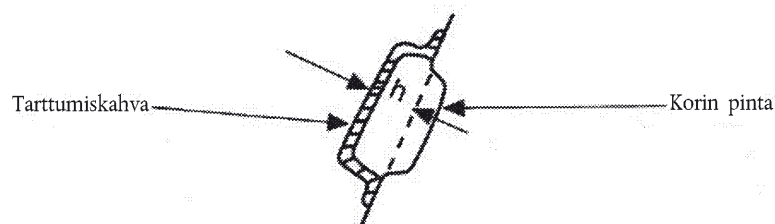
ULKONEVIEN OSIEN JA ETÄISYYKSIEN MITTAAMINEN

1. MENETELMÄ ULKOPINTAAN ASENNETUN OSAN ULKONEMAN MITTOJEN MÄÄRITTÄMISEKSI
 - 1.1 Kuperaan pintaan asennetun osan ulkonema voidaan määrittää joko suoraan tai ajoneuvoon kiinnitetyn osan asianomaisen kohdan piirroksen avulla.
 - 1.2 Jos muuhun kuin kuperaan pintaan asennetun osan ulkonemaa ei voida määrittää yksinkertaisella mittauksella, se on määritettävä mittaamalla läpimitaltaan 100 mm:n suuruisen pallon keskipisteen ja pinnan nimellislinjan välisen etäisyyden suurin muutos, kun palloa liikutetaan niin, että se koskettaa jatkuvasti kyseistä osaa. Kuvassa 1 on esimerkki tämän menetelmän käytöstä.
 - 1.3 Tarttumiskahvojen osalta ulkonema mitataan suhteessa tasoon, joka kulkee kahvojen kiinnityskohtien kautta. Kuvassa 2 annetaan esimerkki tällaisesta mittauksesta.
2. MENETELMÄ AJOVALAISIMEN LIPAN JA KEHYKSEN ULKONEMAN MÄÄRITTÄMISEKSI
 - 2.1 Ulkonema ajovalaisimen ulkopinnasta on mitattava vaakasuunnassa läpimitaltaan 100 mm:n suuruisen pallon kosketuspisteestä, kuten kuvassa 3 esitetään.
3. MENETELMÄ SÄLEIKÖN OSIEN VÄLISEN ETÄISYYDEN MÄÄRITTÄMISEKSI
 - 3.1 Säleikön osien välinen etäisyys määritellään mittaamalla niiden kahden tason välinen etäisyys, jotka kulkevat pallon kosketuspisteiden kautta ja ovat kohtisuorassa kosketuspisteet yhdistävään suoraan nähden. Kuvissa 4 ja 5 annetaan esimerkkejä tämän menetelmän käytöstä.

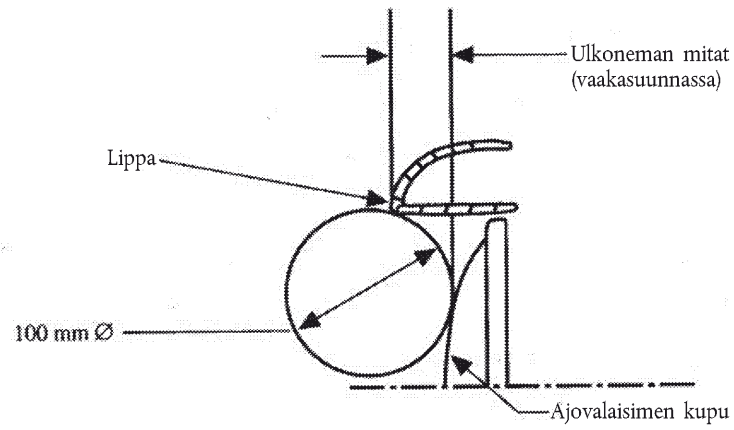
Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuvat 4 ja 5

